Svētā tēva Leona vēstījums X Vispasaules trūkumcietēju dienā
2026. gada 15. novembrī, parastā liturģiskā laika 33. svētdienā

“Kungs ir trūcīgo patvērums” (sal. Ps 14,6)

1. Kungs ir trūcīgo patvērums (sal. Ps 14,6). Psalmista vārdi rāda mums ceļu, gatavojoties 10. Vispasaules trūkumcietēju dienai. Vēlreiz mums jāatgriežas pie Dieva Vārda, lai no jauna apliecinātu trūcīgo nozīmi Baznīcas dzīvē. Psalma vārdi kalpo kā kristīgās dzīves mēraukla, jo tie atklāj Dieva vaigu un atzīst cilvēka nabadzību. Patiesi, dramatiskā vēstures brīdī — Jeruzalemes tempļa nopostīšanas laikā — tauta jutās zaudējusi Dieva klātbūtni un piedzīvoja vēl nepieredzētu materiālu un morālu postu.

Ikvienai paaudzei šis Vārds atklājas visā savā aktualitātē. Jau no paša sākuma tas izgaismo pretrunu, kurā arī šodien tik bieži iekrītam. Pirmais novērojums patiesībā ir šāds: “Neprātīgais saka savā sirdī: ‘Dieva nav!’ Tie ir samaitāti, izdarīja šausmīgus darbus; nav neviena, kas darītu labu” (Ps 14,1). Tas izceļ pretstatu starp tiem, kuri rīkojas gudri, un tiem, kuri, gluži pretēji, dzīvo tā, it kā nebūtu nekā lielāka par viņiem pašiem. Diemžēl redzam, ka arī šodien ir plaši izplatīta sociālā netaisnība, kas rodas no augstprātīgas korupcijas un ir tikpat nosodāma, cik diskriminējoša. Transcendentā izjūtas zudums ikdienas dzīvē vairs nav tik daudz teorētisks Dieva esamības noliegums; drīzāk tas izpaužas nespējā ņemt vērā Viņa labestību un žēlsirdību, tiecoties pēc personiskā un sociālā taisnīguma.

Trūcīgie pirmie cieš no šīm sekām, un nav nejaušība, ka daudzās sabiedrībās viņu skaits pieaug. Dieva neesamības dēļ cilvēki vairs nedzīvo līdzās savstarpējā cieņā, bet gan paaugstinās viens pār otru valdīšanas un apspiešanas attiecībās. Tā atklājas zaimojoša vardarbības un izslēgšanas loģika, kas atstumj un pazemo. Šādā stāvoklī nonāk ne tikai atsevišķi cilvēki, bet veselas tautas. Psalma vārdi joprojām skan patiesi: viņi “aprij manu tautu, kas ēd to kā maizi” (Ps 14,4).

2. Šodien trūcīgo sauciens pēc taisnīguma tiek apklusināts ar daudzām arvien izsmalcinātākām metodēm, līdz pat tam, ka viņu centieni panākt savu prasību sadzirdēšanu paliek bez balss. Digitālā pasaule pastiprina aizspriedumus pret viņiem un vēl vairāk nostiprina vienaldzības plīvuru, kas apņem viņu grūto stāvokli. Trūcīgajiem neatliek nekas cits kā saukt uz Dievu (sal. Ps 34,7) un nest Viņa priekšā savas vaimanas, esot pārliecinātiem, ka tiks uzklausīti, jo Dievs ir uzticīgs un bagāts žēlsirdībā. Arī šodien apspiestie, pazemotie un neaizsargātie arvien vairāk pārliecinās, ka viņiem sevi jāuztic Dievam, pilniem ticības un paļāvības. Šajā pilnīgajā paļāvībā no jauna uzplaukst savas cieņas apziņa; viņi atpazīst māsas un brāļus, ar kuriem dalīties savos sapņos, un cerība klusām kļūst par īstenību. Rast patvērumu Dievā nozīmē atrast patiesu un paliekošu aizsardzību — tādu, ko varenie nespēj garantēt un izvēlas noliegt.

Tomēr trūcīgie vairāk nekā citi spēj atpazīt būtisko, jo viņi dzīvo ar pašu nepieciešamāko. Vairāk nekā jebkurš cits būdami līdzīgi Kristum, viņi atzīst Dievu par savu patvērumu pat tad, kad apstākļi šķiet tam pretrunā, un viņus piepilda cerība uz Viņa taisnīgumu, kas nekavēsies. Pamestības un vientulības naktī trūcīgie “mājo Visaugstākā patvērumā” (sal. Ps 91,1). Visi, kas ir nomākti, visi, kas cieš netaisnību un pārestību, visi, kas piedzīvo ciešanas un sāpes, visi, kas ir vientuļi un neredz dzīvei jēgu, Kungā var atrast mierinājumu un atjaunotu spēku dzīvot.

3. Tas, ka Dievs ir viņu patvērums, nav tikai apsolījums; tas kļūst par īstenību Jēzus Kristus personā. Dievs mājo mūsu vidū caur Dēla iemiesošanos, kas dara konkrētu un redzamu patvērumu, uz kuru ceram. Jēzus Kristus patiesi ir Dieva patvērums trūcīgajiem. Caur savu

paklausību Tēvam Viņš nokāpj viszemākajā vietā, kur atrodas pēdējie. Viņš sniedzas pretī ikvienam un katram piedāvā drošu patvērumu: "Nāciet pie manis visi, kas pūlaties un esat apgrūtināti! Es jūs atspirdzināšu" (Mt 11,28). Jēzū Dievs ne tikai aizsargā, bet arī dalās cilvēka nabadzībā līdz pat krustam.

Mūsu dienu trūcīgie ir aizmirstie un atstumtie: viņiem ir atņemta ne tikai maize, bet arī balss un seja. Lai viņi sastop Dieva Dēlu, kurš visiem kļūst tuvs, nevienu neaizmirstot. Lai vispirms viņi sastop Viņu tajos, kuri sevi sauc par kristiešiem. Baznīcā, kas ir Viņa Miesa, Jēzus piedāvā maizi un draudzību; Viņš nes gaismu un paver cerības apvārsni; Viņš katru sauc vārdā un atjauno ikviena cieņu. Jēzus no Nācaretes ir Dieva dāvana trūcīgajiem. Viņā visi apsolījumi kļūst par īstenību. Tiem, kuriem nav mājokļa, darba, izglītības, pārtikas vai labas veselības, paveras jauns ceļš: dalīšanās kā Dieva valstības izpausme (sal. Mt 5,3). To cilvēku apsēstībai, kuri krāj bagātību tikai sev, pretī stājas Dieva nelokāmība, kas caur reālu cilvēku liecību atver sirdis un uzņem visus Viņa mīlestībā.

4. Tādēļ Kristū mēs esam aicināti kļūt nabagi un būt par patvērumu trūcīgajiem. Kristīgā kopiena nevar palikt vienaldzīga pret daudzajiem, kuri šodien stāv pie durvīm, bet paliek neredzami tiem, kas ir noslēgušies savās sienās. Baznīca pēc savas būtības ir aicināta būt nabaga un būt par patvērumu trūcīgajiem. Neaizmirsīsim svētā Augustīna komentāru par līdzību par bagāto vīru un nabaga Lācaru: "Bagātā vīra vārdu Viņš paturēja pie sevis, bet nabaga vīra vārdu mums atklāja. Bagātā vīra vārds bija visiem uz lūpām, bet Dievs to paturēja pie sevis; nabaga vīra vārds tika noklusēts, bet Dievs to mums atklāja. … Ko jūs izvēlētos? Būt nabagi kā Lācars vai bagāti kā otrs vīrs? Neļaujieties maldiem! Ieklausieties, kā tas beidzās, un ievērojiet, kura ir nepareizā izvēle" (Sermo 33A, 4).

Kā atgādināju apustuliskajā pamudinājumā *Dilexi Te*, "Dievs tiešām izrāda to, ka dod priekšroku nabadzīgajiem. Kunga cerības un atbrīvošanas vārdi vispirms ir domāti viņiem, tāpēc pat nabadzībā un vājumā nevienam nevajadzētu justies pamestam. Un Baznīcai, ja tā vēlas būt Kristus Baznīca, jābūt Kalna svētību Baznīcai – Baznīcai, kurā ir vieta mazajiem, kura nabadzīga iet kopā ar nabagiem un kurā nabagiem ir īpaša vieta" (nr. 21).

Neizbēgami rodas daži jautājumi, un šajā 10. Vispasaules trūkumcietēju dienā mums steidzami jāļauj tiem atbalsoties mūsu prātos un sirdīs. Vai mēs esam atspoguļojam Dievu, kurš ir trūcīgo patvērums? Vai apzināmies paši savu nabadzību un dodam tai priekšroku, nevis netaisnīgi iegūtai bagātībai? Vai dodamies tur, kur ir trūcīgie, piedzīvojot viņu atstumtību? Vai ieklausāmies viņu domās un dalāmies viņu cerībās? Vai izrunājam viņu vārdus ar dievišķu maigumu? Vai mūsu labdarība viņos no jauna modina un uztur ilgas pēc taisnīguma un atbrīvošanas? Šie un daudzi citi jautājumi aicina uz nopietnu sirdsapziņas izmeklēšanu, lai izvērtētu, cik daudz vairāk esam aicināti darīt trūcīgo labā un viņu atbrīvošanai. Tad mēs redzēsim, ka paši trūcīgie kļūst par patvērumu citiem. Nabadzības pieredze dara viņus īpaši jūtīgus pret atjaunotu solidaritāti izaicinājumu priekšā.

Kristus mīlestība patiesi dara mūs līdzdalīgus Dieva mīlestības dzīvē. Šajā nozīmē kristieši ir aicināti ne tikai meklēt patvērumu Dievā, bet arī Dievā kļūt par patvērumu citiem, "nenodalīt tos, kuri palīdz, no tiem, kuriem palīdz; tos, kuri šķietami dod, no tiem, kuri šķietami saņem; tos, kuri izskatās nabagi, no tiem, kuri uzskata, ka piedāvā savu laiku, prasmes un palīdzību. Mēs esam Kunga Baznīca, trūcīgo Baznīca; visi esam dārgi, visi esam personas, ikviens ir Dieva unikāla Vārda nesējs. Ikviens ir dāvana citiem" (Homīlija, 2025. gada 17. augusts).

5. Svētā Franciska no Asīzes nāves astotā simtgade mudina mūs atcerēties, kā viņš, ieradies Romā kā svētceļnieks pie apustuļa Pētera kapa, sajuta līdzjūtību pret ubagiem. Lai saprastu un izdzīvotu viņu ciešanas, viņš novilka savas drēbes un apmainīja tās pret viena ubaga skrandainajām drānām, apsēdās ubagot un visu dienu ar priecīgu garu pavadīja trūcīgo vidū (sal. Fonti Francescane, 1405–1406). Mēs vēlamies sniegt liecību, ka arī šodien ir iespējams izjust to pašu prieku, iejūtoties nabadzīgo cilvēku vietā un uzklausot viņus, nevis tikai runājot par viņiem. Tie, kuriem Dievs ir patvērums, ir brīvi izdarīt pravietiskas izvēles, kas apliecina, ka visu var pārdomāt no jauna, sākot no pamatiem — pazemībā un brālībā, kas vienīgās spēj dziedināt augstprātības ievainoto pasauli.

Esmu pārliecināts, ka šī 10. Vispasaules trūkumcietēju diena kļūs par nozīmīgu soli, lai no jauna atklātu tik daudzu brāļu un māsu sejas, kuri meklē patvērumu Dievā un ilgojas justies kā mājās mūsu kopienās. Paliksim uzticīgi Dieva Vārdam, kas aicina mūs uz sirds atgriešanos. Lai Jaunava Marija, kura sava Dēla krustā sistajā miesā kontemplēja Dieva mīlestību, kas izsalkušos piepilda labumiem, bet bagātos atstāj tukšā (sal. Lk 1,53), aizlūdz par mums.

Vatikāns, 2025. gada 13. jūnijā, sv. Antonija no Padujas piemiņas dienā

Pāvests Leons XIV